

FÆLLES HOLDNING (EF) Nr. 5/2001

fastlagt af Rådet den 30. november 2000

med henblik på vedtagelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/.../EF om ændring af Rådets direktiv 91/308/EØF om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge

(2001/C 36/02)

EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 47, stk. 2, første og tredje punktum, samt artikel 95,

under henvisning til forslag fra Kommissionen ⁽¹⁾,

under henvisning til udtalelse fra Det Økonomiske og Sociale Udvalg ⁽²⁾,

efter proceduren i traktatens artikel 251 ⁽³⁾, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Rådets direktiv 91/308/EØF ⁽⁴⁾, i det følgende benævnt »direktivet«, bør som et af de vigtigste internationale instrumenter i bekæmpelsen af hvidvaskning af penge ajourføres i tråd med Kommissionens konklusioner og de ønsker, som Europa-Parlamentet og medlemsstaterne har givet udtryk for. Direktivet bør i denne henseende ikke blot afspejle bedste internationale praksis på området, men også fortsat sætte en høj standard for beskyttelsen af den finansielle sektor og andre sårbare erhverv over for de skadelige virkninger af udbytte hidrørende fra kriminalitet.
- (2) Den almindelige overenskomst om handel med tjenesteydelser (GATS) tillader medlemmerne at træffe foranstaltninger, som er nødvendige for at beskytte den offentlige moral, og at træffe foranstaltninger af forsigtighedshensyn, herunder for at sikre det finansielle systems stabilitet og integritet. Sådanne foranstaltninger bør ikke indebære restriktioner, der er mere vidtgående, end det er nødvendigt for at virkeliggøre disse målsætninger.
- (3) Det er ikke udtrykkeligt fastlagt i direktivet, til hvilken medlemsstats myndigheder filialer af kredit- og finansieringsinstitutter med hovedsæde i en anden medlemsstat

skal indberette mistænkelige transaktioner, ej heller hvilken medlemsstats myndigheder, der er ansvarlige for, at sådanne filialer overholder direktivet. Myndighederne i den medlemsstat, hvor filialen er beliggende, bør modtage sådanne indberetninger og udøve ovennævnte ansvar.

- (4) Denne ansvarsfordeling bør tydeligt fremgå af direktivet gennem en ændring af definitionen på begreberne »kreditinstitut« og »finansieringsinstitut«.
- (5) Europa-Parlamentet har udtrykt bekymring over, at virksomhed som vekselkontorer (»bureaux de change«) og pengeoverførselstjenester (»money remittance offices«) er sårbare over for hvidvaskning af penge. Sådanne virksomhed burde allerede være omfattet af anvendelsesområdet for direktivet. For at fjerne enhver tvivl på området bør det tydeligt bekræftes i direktivet, at sådan virksomhed er omfattet.
- (6) For at sikre en så fuldstændig dækning af den finansielle sektor som muligt bør det ligeledes gøres klart, at direktivet finder anvendelse på investeringsselskaber som defineret i Rådets direktiv 93/22/EØF af 10. maj 1993 om investeringsservice i forbindelse med værdipapirer ⁽⁵⁾.
- (7) I henhold til direktivet er medlemsstaterne kun forpligtet til at bekæmpe hvidvaskning af udbytte, der stammer fra narkotikaforbrydelser. Der har i de seneste år været en tendens til at definere begrebet hvidvaskning af penge på grundlag af en bredere vifte af forudgående eller underliggende lovovertrædelser, hvilket blandt andet afspejles i ajourføringen i 1996 af de 40 rekommandationer fra Den Finansielle Aktionsgruppe vedrørende Hvidvaskning af Penge (FATF), som er det førende internationale organ til bekæmpelse af hvidvaskning af penge.
- (8) En bredere vifte af prædikatorforbrydelser fremmer indberetningen af mistænkelige transaktioner og det internationale samarbejde på området. Direktivet bør derfor ajourføres i denne henseende.

⁽¹⁾ EFT C 117 E af 27.6.2000, s. 14.

⁽²⁾ EFT C 75 af 15.3.2000, s. 22.

⁽³⁾ Europa-Parlamentets udtalelse af 5.7.2000 (endnu ikke offentliggjort i EFT), Rådets fælles holdning af 30.11.2000 og Europa-Parlamentets afgørelse af ... (endnu ikke offentliggjort i EFT).

⁽⁴⁾ EFT L 166 af 28.6.1991, s. 77.

⁽⁵⁾ EFT L 141 af 11.6.1993, s. 27. Direktivet er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/9/EF (EFT L 84 af 26.3.1997, s. 22).

- (9) Ved Rådets fælles aktion 98/699/RIA af 3. december 1998 om hvidvaskning af penge, identifikation, opsporing, indefrysning, beslaglæggelse og konfiskation af redskaber og udbytte fra strafbart forhold⁽¹⁾ enedes medlemsstaterne om at lade alle alvorlige lovovertrædelser, som defineret i den fælles aktion, være prædikatforbrydelser med det formål at gøre hvidvaskning af penge strafbart.
- (10) Direktivet indeholder en række forpligtelser, navnlig om indberetning af mistænkelige transaktioner. Det vil være mere hensigtsmæssigt og i tråd med filosofien bag handlingsplanen til bekæmpelse af organiseret kriminalitet udarbejdet af Gruppen på Højt Plan⁽²⁾, at forbuddet mod hvidvaskning af penge i direktivet udvides.
- (11) Rådet vedtog den 21. december 1998 fælles aktion 98/733/RIA om at gøre det strafbart at deltage i en kriminel organisation i Den Europæiske Unions medlemsstater⁽³⁾. Denne fælles aktion afspejler en konsensus blandt medlemsstaterne om behovet for fælles tiltag på området.
- (12) I de enkelte medlemsstater bliver mistænkelige transaktioner i overensstemmelse med direktivet indberettet af den finansielle sektor, og navnlig af kreditinstitutterne. Det kan konstateres, at den skærpede kontrol i den finansielle sektor har foranlediget personer, der ønsker at hvidvaske penge, til at søge andre metoder til at tilsløre oprindelsen af økonomisk udbytte fra kriminelle handlinger.
- (13) Der er en tendens til øget hvidvaskning af penge gennem den ikke-finansielle sektor. Dette bekræftes af FATF's undersøgelse af hvidvaskningsteknikker og -typer.
- (14) Forpligtelserne i henhold til direktivet med hensyn til kundeidentifikation, opbevaring af dokumentation og indberetning af mistænkelige transaktioner bør udvides til også at omfatte en begrænset række aktiviteter og erhverv, som har vist sig sårbare i forbindelse med hvidvaskning af penge.
- (15) Notarer og selvstændige inden for de juridiske erhverv, som defineret af medlemsstaterne, bør underlægges direktivets bestemmelser, når de deltager i finansielle eller selskabsretlige transaktioner, herunder rådgiver om skatteforhold, hvor der er størst risiko for, at disse faggruppers ydelser misbruges til at hvidvaske udbytte fra kriminel virksomhed.
- (16) Når en notar, en selvstændig advokat eller et advokatfirma undersøger en klients retsstilling eller repræsenterer en klient i retssager, vil det i henhold til direktivet imidlertid ikke være hensigtsmæssigt, at disse forpligtes til at indberette mistanke om hvidvaskning af penge. Der må ikke være nogen forpligtelse til at indberette oplysninger, der er modtaget før, under eller efter en retssag eller i forbindelse med vurderingen af en klients retsstilling.
- (17) Tjenesteydelser, der er direkte sammenlignelige, og som præsteres af de faggrupper, der er omfattet af direktivet, bør behandles på samme måde. For at beskytte de rettigheder, der er fastsat i den europæiske menneskerettighedskonvention (EMK) og i traktaten om Den Europæiske Union, bør de oplysninger, som revisorer, eksterne regnskabskyndige og skatterådgivere, som i nogle medlemsstater kan forsvare eller repræsentere en klient i retssager eller undersøge en klients retsstilling, får adgang til under udførelsen af disse opgaver, ikke være underlagt indberetningsforpligtelserne i henhold til direktivet.
- (18) Der henvises i direktivet til »de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelse af hvidvaskning af penge«, hvortil indberetningerne om mistænkelige transaktioner skal foretages, og til myndigheder, som i henhold til en lov eller anden bestemmelse er bemyndiget til at føre tilsyn med de af direktivet omfattede institutters og personers aktiviteter (»kompetente myndigheder«). Der er enighed om, at direktivet ikke forpligter medlemsstaterne til at oprette sådanne »kompetente myndigheder«, hvis de ikke eksisterer, og at advokatsamfund og andre selvregulerende organer for selvstændige ikke hører ind under betegnelsen »kompetente myndigheder«.
- (19) Når det drejer sig om notarer og selvstændige inden for de juridiske erhverv, bør medlemsstaterne af hensyn til disses tavshedspligt i forhold til deres klienter have mulighed for at udnævne advokatsamfundet eller andre selvregulerende organer for selvstændige som det organ, hvortil de kan indberette eventuelle tilfælde af hvidvaskning af penge. Medlemsstaterne bør fastsætte reglerne for håndteringen af sådanne indberetninger og deres eventuelle videregivelse til »de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelsen af hvidvaskning af penge«, og generelt passende former for samarbejde mellem advokatsamfund eller andre tilsvarende erhvervssammenslutninger og disse myndigheder —

UDSTEDT FØLGENDE DIREKTIV:

Artikel 1

Direktiv 91/308/EØF ændres således:

⁽¹⁾ EFT L 333 af 9.12.1998, s. 1.

⁽²⁾ EFT C 251 af 15.8.1997, s. 1.

⁽³⁾ EFT L 351 af 29.12.1998, s. 1.

1) Artikel 1 affattes således:

»Artikel 1

I dette direktiv forstås ved:

A) »kreditinstitut«: et foretagende som defineret i artikel 1, nr. 1, første afsnit, i Rådets direktiv 2000/12/EF ⁽¹⁾, samt en filial, som defineret i artikel 1, stk. 3, i nævnte direktiv og beliggende i Fællesskabet, af et kreditinstitut, hvis hovedsæde er beliggende i eller uden for Fællesskabet

B) »finansieringsinstitut«:

1) et foretagende, som ikke er et kreditinstitut, og hvis hovedaktivitet er at foretage en eller flere af de forretninger, der er opført under punkt 2 til 12 og punkt 14 på listen i bilag I til direktiv 2000/12/EF; dette omfatter virksomhed som vekselkontorer (»bureaux de change«) og pengeoverførselstjenester (»money transmission/remittance offices«)

2) et forsikringsselskab, der er behørigt godkendt i henhold til Rådets direktiv 79/267/EØF ⁽²⁾, for så vidt det udfører aktiviteter, der omfattes af nævnte direktiv

3) et investeringsselskab som defineret i artikel 1, nr. 2, i direktiv 93/22/EØF ⁽³⁾

4) et institut for kollektiv investering, der markedsfører sine andele eller aktier.

Denne definition på et finansieringsinstitut omfatter også filialer, der er beliggende i Fællesskabet, af finansieringsinstitutter, hvis hovedsæde er beliggende i eller uden for Fællesskabet.

C) »hvidvaskning af penge«: følgende forsætlige handlinger:

— konvertering eller overførsel af formuegoder — vel vidende, at de hidrører fra en kriminel handling eller fra medvirken i en sådan handling — med det formål at fortie eller tilsløre formuegodernes ulovlige oprindelse eller at hjælpe personer, som er involveret i en sådan handling, til at unddrage sig de retlige konsekvenser heraf

— fortielse eller tilsløring af formuegodernes art, oprindelse, lokalisering, placering eller bevægelser eller af den egentlige ejendomsret til disse formuegoder eller dertil knyttede rettigheder, vel vidende, at de hidrører fra en kriminel handling eller fra medvirken i en sådan handling

— erhvervelse, besiddelse eller anvendelse af formuegoder, vel vidende ved modtagelsen af disse goder, at de hidrører fra en kriminel handling eller fra medvirken i en sådan handling

— medvirken i en af de handlinger, som er nævnt i de foregående led, medvirken med henblik på at begå den nævnte handling, forsøg på at begå den, det at hjælpe, tilskynde eller råde nogen til at begå den eller det at lette gennemførelsen heraf.

Den viden, hensigt eller tilskyndelse, som skal foreligge i forbindelse med handlingerne i disse led, kan fastslås på grundlag af objektive forhold.

Der foreligger hvidvaskning af penge, også selv om de handlinger, som har frembragt de formuegoder, der skal hvidvaskes, har fundet sted på en anden medlemsstats eller et tredjelandets område.

D) »formuegoder«: aktiver af enhver art, hvad enten der er tale om fysiske eller ikke-fysiske genstande, løsøre eller fast ejendom, materielle eller immaterielle aktiver, samt retlige dokumenter eller instrumenter, der tjener som bevis for ejendomsret til sådanne aktiver eller dertil knyttede rettigheder.

E) »kriminel handling«: enhver form for kriminel deltagelse i en alvorlig lovovertrædelse.

Alvorlige lovovertrædelser er som minimum:

— enhver af de lovovertrædelser, der er defineret i artikel 3, stk. 1, litra a), i Wiener-konventionen

— kriminelle organisationers handlinger som defineret i artikel 1 i fælles aktion 98/733/RIA ⁽⁴⁾

— svig som defineret i artikel 1, stk. 1, og artikel 2 i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser ⁽⁵⁾, i det mindste i grove tilfælde

— bestikkelse

— en lovovertrædelse, der kan give betydeligt udbytte, og som kan medføre en streng frihedsstraf efter medlemsstatens straffelovgivning.

Inden den ... tilnærmer medlemsstaterne definitionen i dette led til definitionen af alvorlige strafbare handlinger i fælles aktion 98/699/RIA. Rådet opfordrer Kommissionen til inden den ⁽⁶⁾ at fremsætte forslag til ændring af nærværende direktiv i den henseende.

Medlemsstaterne kan udpege en hvilken som helst anden lovovertrædelse som en kriminel handling med henblik på dette direktiv.

F) »kompetente myndigheder«: de nationale myndigheder, som i henhold til lov eller anden bestemmelse er bemyndiget til at føre tilsyn med de af direktivet omfattede institutters og personers aktivitet.

⁽¹⁾ EFT L 126 af 26.5.2000, s. 1.

⁽²⁾ EFT L 63 af 13.3.1979, s. 1. Direktivet er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 95/26/EF (EFT L 168 af 18.7.1995, s. 7).

⁽³⁾ EFT L 141 af 11.6.1993, s. 27. Direktivet er senest ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/9/EF (EFT L 84 af 26.3.1997, s. 22).

⁽⁴⁾ EFT L 351 af 29.12.1998, s. 1.

⁽⁵⁾ EFT C 316 af 27.11.1995, s. 48.

⁽⁶⁾ Tre år efter direktivets ikrafttræden.

2) Følgende artikel indsættes:

»Artikel 2a

Medlemsstaterne sørger for, at de forpligtelser, der følger af dette direktiv, kræves opfyldt af følgende institutter:

- 1) kreditinstitutter som defineret i artikel 1, litra A)
- 2) finansieringsinstitutter som defineret i artikel 1, litra B)

samt af følgende juridiske og fysiske personer i udøvelsen af deres erhverv:

- 3) revisorer, eksterne regnskabskyndige og skatterådgivere
- 4) ejendomsmæglere
- 5) notarer og andre selvstændige inden for de juridiske erhverv, når de deltager,
 - a) enten ved bistand i planlægningen eller udførelsen af transaktioner for deres klienter i forbindelse med:
 - i) køb og salg af fast ejendom eller virksomheder
 - ii) forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver
 - iii) åbning eller forvaltning af bank-, opsparings- eller værdipapirkonti
 - iv) tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af selskaber
 - v) oprettelse, drift eller ledelse af investeringsforeninger, selskaber eller lignende strukturer

b) eller ved på deres klients vegne og for dennes regning at foretage en hvilken som helst finansiel transaktion eller transaktion vedrørende fast ejendom

6) forhandlere af genstande af høj værdi, såsom ædelstene eller -metaller, når der betales kontant og med et beløb på 15 000 EUR eller derover

7) kasinoer.

3) Artikel 3 affattes således:

»Artikel 3

1. Medlemsstaterne sørger for, at de af direktivet omfattede institutter og personer kræver, at deres kunder legitimerer sig ved hjælp af et retskraftigt dokument, når der optages forretningsmæssig forbindelse med dem, for institutternes vedkommende, navnlig når der åbnes en bank- eller opsparingskonto eller et depot.

2. Dette krav om legitimation gælder også for enhver transaktion med andre kunder end dem, der er omhandlet i stk. 1, vedrørende et beløb på 15 000 EUR eller derover, hvad enten den udføres i en enkelt eller i flere operationer, hvis der synes at være indbyrdes forbindelse mellem dem. Hvis beløbet ikke kendes på det tidspunkt, hvor transaktionen påbegyndes, skal det pågældende institut eller den pågældende person kræve legitimation, så snart instituttet eller personen får kendskab hertil og konstaterer, at tærsklen er nået.

3. Uanset stk. 1 og 2 kræves der ikke legitimation i forbindelse med forsikringsaftaler, der indgås af forsikringsvirksomheder, som er godkendt i henhold til direktiv 79/267/EØF, og hvis virksomhed er omfattet af nævnte direktiv, når beløbet af den eller de periodiske præmier, der skal indbetales i løbet af et år, er på 1 000 EUR eller derunder, eller ved indbetaling af en engangspræmie på 2 500 EUR eller derunder. Hvis den eller de periodiske præmier, der skal indbetales i løbet af et år, forhøjes, således at tærsklen på 1 000 EUR overstiges, skal der kræves legitimation.

4. Medlemsstaterne kan foreskrive, at legitimation ikke er obligatorisk for pensionsforsikringsaftaler, der indgås i medfør af en arbejdskontrakt eller den forsikredes erhvervsmæssige virksomhed, forudsat at disse aftaler ikke indeholder en tilbagekøbsklausul og ikke kan anvendes som sikkerhed for et lån.

5. Uanset stk. 1 og 2 skal medlemsstaterne sikre, at der kræves legitimation, når kasinokunder træder ind i et kasino eller betaler kontant ved køb af spillejetoner til en værdi af 2 500 EUR eller derover eller bytter spillejetoner med en kasinocheck af en sådan værdi.

6. Er der tvivl om, hvorvidt de i de foregående stykker nævnte kunder handler for egen regning, eller er der vished for, at de ikke handler for egen regning, skal de af direktivet omfattede institutter og personer træffe rimelige foranstaltninger til at indhente oplysninger om den faktiske identitet af de personer, for hvis regning disse kunder handler.

7. De af direktivet omfattede institutter og personer skal kræve denne legitimation, selv om transaktionsbeløbet er lavere end ovennævnte tærskler, så snart de har mistanke om hvidvaskning af penge.

8. De af direktivet omfattede institutter og personer er ikke underlagt legitimationskravene i denne artikel, hvis kunden er et kredit- eller et finansieringsinstitut, der er omfattet af dette direktiv, eller et kredit- eller finansieringsinstitut beliggende i et tredjeland, der efter de relevante medlemsstaters opfattelse stiller krav svarende til, hvad der følger af dette direktiv.

9. Medlemsstaterne kan foreskrive, at legitimationskravene vedrørende de transaktioner, der er omhandlet i stk. 3 og 4, er opfyldt, når det konstateres, at transaktionsbeløbet skal debiteres en konto, der er åbnet i kundens navn i et kreditinstitut omfattet af dette direktiv i overensstemmelse med kravene i stk. 1.

10. Medlemsstaterne sørger under alle omstændigheder for, at de af direktivet omfattede institutter og personer træffer sådanne specifikke, relevante foranstaltninger, som er nødvendige for at råde bod på den øgede risiko for hvidvaskning af penge, der opstår, når der optages forretningsmæssig forbindelse eller påbegyndes en transaktion med en kunde, som ikke fysisk er til stede med henblik på at legitimere sig (»transaktioner uden direkte kontakt«). Sådanne foranstaltninger bør sikre, at kundens identitet fastslås, f.eks. ved at omfatte krav om supplerende dokumentation eller supplerende foranstaltninger med henblik på at kontrollere eller certificere de leverede dokumenter eller bekræftende attestationer fra en institution, der er omfattet af dette direktiv, eller ved at kræve, at den første betaling i forbindelse med transaktionerne foretages via en konto åbnet i kundens navn i et kreditinstitut, der er omfattet af dette direktiv. De interne kontrolprocedurer, der er fastsat i artikel 11, stk. 1, bør tage særlig højde for disse foranstaltninger.

4) I artikel 4, 5, 8 og 10 ændres ordene »kredit- og finansieringsinstitutter« til »de af direktivet omfattede institutter og personer«.

5) Artikel 6 affattes således:

»Artikel 6

1. Medlemsstaterne sørger for, at de af direktivet omfattede personer og institutter samt medlemmer af disses ledelse og deres ansatte til fulde samarbejder med de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelsen af hvidvaskning af penge:

- a) ved på eget initiativ at underrette disse myndigheder om ethvert forhold, som kunne være tegn på hvidvaskning af penge
- b) ved på opfordring at give disse myndigheder alle nødvendige oplysninger i henhold til procedurerne i den relevante lovgivning.

2. De i stk. 1 nævnte oplysninger fremsendes til de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelsen af hvidvaskning af penge i den medlemsstat, på hvis område det institut eller den person, der fremsender oplysningerne, befinder sig. Fremsendelsen varetages normalt af den eller de personer, som er udpeget af institutterne eller personerne i henhold til procedurerne i artikel 11, stk. 1, litra a).

3. For så vidt angår notarer og selvstændige inden for de juridiske erhverv som omhandlet i artikel 2a, nr. 5, kan medlemsstaterne som den myndighed, der skal underrettes om de i stk. 1, litra a), omhandlede forhold, udpege et relevant selvregulerende organ for det pågældende erhverv, og medlemsstaterne fastlægger i så fald reglerne for samarbejdet mellem det pågældende selvregulerende organ og de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Medlemsstaterne er ikke forpligtet til at anvende de krav, der følger af stk. 1, på notarer og selvstændige inden for de juridiske erhverv, revisorer, eksterne regnskabssagkyndige og skatterådgivere for så vidt angår de oplysninger, som de modtager fra en klient eller om en klient i forbindelse med, at de vurderer den pågældende klients retsstilling, eller i forbindelse med, at de forsvarer eller repræsenterer denne under eller i forbindelse med en retssag, herunder at de rådgiver om iværksættelse eller undgåelse af et sagsanlæg, uanset om oplysningerne er modtaget eller indhentet før, under eller efter retssagen.

4. Oplysninger, der gives myndighederne i overensstemmelse med stk. 1, kan kun udnyttes i forbindelse med bekæmpelse af hvidvaskning af penge. Dog kan medlemsstaterne bestemme, at disse oplysninger også kan anvendes til andre formål.

6) Artikel 7 affattes således:

»Artikel 7

Medlemsstaterne drager omsorg for, at de af direktivet omfattede institutter og personer afholder sig fra at udføre en transaktion, som de ved har, eller som de mistænker for

at have forbindelse med hvidvaskning af penge, så længe de ikke har underrettet de i artikel 6 nævnte myndigheder herom. Disse myndigheder kan under betingelser, der fastsættes i deres nationale forskrifter, give pålæg om, at transaktionen ikke må gennemføres. Såfremt der er mistanke om, at den pågældende transaktion vil kunne føre til hvidvaskning af penge, og det ikke er muligt at undlade at udføre transaktionen, eller en sådan undladelse vil kunne forhindre retsforfølgningen af de personer, der drager fordel af en formodet hvidvaskningstransaktion, foretager de pågældende institutter og personer den fornødne underretning af myndighederne umiddelbart derefter.»

7) Artikel 9 affattes således:

»Artikel 9

Det forhold, at en person eller et institut, der er omfattet af direktivet, eller en ansat eller et medlem af ledelsen i et sådant i god tro meddeler de myndigheder, der er ansvarlige for bekæmpelse af hvidvaskning af penge, de i artikel 6 og 7 nævnte oplysninger, betragtes ikke som brud på den tavshedspligt, som gælder i henhold til kontrakt eller love eller administrative bestemmelser, og påfører ikke personen eller instituttet, medlemmerne af dets ledelse eller dets ansatte nogen form for ansvar.»

8) Artikel 11 affattes således:

»Artikel 11

1. Medlemsstaterne drager omsorg for, at de af direktivet omfattede institutter og personer

- a) indfører passende interne kontrolprocedurer og kommunikationsprocedurer med henblik på at forebygge og forhindre gennemførelse af transaktioner, der er knyttet til hvidvaskning af penge
- b) træffer passende foranstaltninger for at gøre deres ansatte bekendt med bestemmelserne i dette direktiv. Disse foranstaltninger skal bl.a. bestå i særlige uddannelsesprogrammer for deres ansatte, således at disse får bedre forudsætninger for at genkende aktiviteter, som kan være forbundet med hvidvaskning af penge, og kan blive instrueret om, hvorledes de skal forholde sig i sådanne tilfælde.

Hvis en fysisk person, der er omfattet af bestemmelserne i artikel 2a, nr. 3-7, udøver sit erhverv som ansat hos en juridisk person, skal forpligtelserne i nærværende artikel gælde den juridiske person og ikke den fysiske person.

2. Medlemsstaterne drager omsorg for, at de af direktivet omfattede institutter og personer har adgang til aktuelle

oplysninger om de metoder, som anvendes ved hvidvaskning af penge, og om forhold, der gør det muligt at opspore mistænkelige transaktioner.»

- 9) I artikel 12 erstattes »de kredit- og finansieringsinstitutter, der er nævnt i artikel 1« »med de institutter og personer, der er nævnt i artikel 2a«.

Artikel 2

Tre år efter vedtagelsen af dette direktiv foretager Kommissionen inden for rammerne af den rapport, der er omhandlet i artikel 17 i direktiv 91/308/EØF, en særlig undersøgelse af aspekter vedrørende gennemførelsen af artikel 1, litra E), femte led, særbehandlingen af advokater og andre selvstændige inden for de juridiske erhverv, kundeidentifikationen i transaktioner uden direkte kontakt og de mulige virkninger for elektronisk handel.

Artikel 3

1. Medlemsstaterne sætter de nødvendige love og administrative bestemmelser i kraft for at efterkomme dette direktiv senest ... (*). De underretter straks Kommissionen herom.

Disse love og bestemmelser skal ved vedtagelsen indeholde en henvisning til dette direktiv eller skal ved offentliggørelsen ledsages af en sådan henvisning. De nærmere regler for henvisningen fastsættes af medlemsstaterne.

2. Medlemsstaterne meddeler Kommissionen teksten til de vigtigste nationale retsforskrifter, som de udsteder på det område, der er omfattet af dette direktiv.

Artikel 4

Dette direktiv træder i kraft på dagen for offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Artikel 5

Dette direktiv er rettet til medlemsstaterne.

Udfærdiget i Bruxelles, den

På Europa-Parlamentets vegne

Formand

På Rådets vegne

Formand

(*) 18 måneder efter direktivets ikrafttræden.

RÅDETS BEGRUNDELSE

I. INDLEDNING

Kommissionen forelagde den 20. juli 1999 Rådet et forslag til et direktiv om ændring af Rådets direktiv 91/308/EØF om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge, der er baseret på EF-traktatens artikel 47, stk. 2, særlig første og tredje punktum, og artikel 95.

Europa-Parlamentet afgav førstebehandlingsudtalelse om forslaget den 5. juli 2000. Det Økonomiske og Sociale Udvalg afgav udtalelse den 26. januar 2000.

Rådet fastlagde den 30. november 2000 sin fælles holdning i overensstemmelse med traktatens artikel 251.

II. FORMÅL

Formålet med forslaget er at ændre det gældende direktiv om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge, direktiv 91/308/EØF, ved at udvide forbuddet mod hvidvaskning af penge, således at det ikke kun omfatter narkotikahandel, men også andre alvorlige lovovertrædelser, og ved at udvide forpligtelserne i direktivet til også at omfatte visse ikke-finansielle aktiviteter og erhverv, herunder advokater og regnskabskyndige. Forslaget tager også sigte på at afklare visse aspekter af 1991-teksten.

III. ANALYSE AF DEN FÆLLES HOLDNING

Ændringerne i den fælles holdning sammenlignet med hver enkelt artikel i Kommissionens forslag er angivet i det følgende:

Artikel 1

Artikel 1, litra A), er uændret i forhold til Kommissionens forslag med den undtagelse, at henvisningen til definitionen af kreditinstitut i denne bestemmelse som overalt i teksten er blevet tilpasset for at tage hensyn til den nylige kodifikation af banklovgivningen. Denne definition omfatter klart udstedere af elektroniske penge, da direktiv 2000/28/EF⁽¹⁾ ændrer definitionen af kreditinstitutter, således at den omfatter udstedere af elektroniske penge⁽²⁾. Den fælles holdning indeholder således substansen i Europa-Parlamentets ændring 9.

Artikel 1, litra B), udvider rækken af de finansieringsinstitutter, der er omfattet af direktivet, i forhold til Kommissionens forslag og endog i forhold til Europa-Parlamentets ændring 10 ved at medtage alle institutter for kollektiv investering, der markedsfører deres andele eller aktier. Den fælles holdning indeholder således substansen i Europa-Parlamentets ændring 10. Den fælles holdning indeholder ikke Europa-Parlamentets ændring 11, da Rådet finder det uhensigtsmæssigt at definere tilsynsmyndigheder som finansieringsinstitutter.

Artikel 1, litra C) og D), er uændret.

Artikel 1, litra E), definitionen af kriminel handling, er blevet ændret for at udvide den af Kommissionen foreslåede rækkevidde.

⁽¹⁾ EFT L 275 af 27.10.2000, s. 37.

⁽²⁾ »kreditinstitut«:

- a) et foretagende, hvis virksomhed består i fra offentligheden at modtage indlån eller andre midler, der skal tilbagebetales, samt i at yde lån for egen regning, eller
- b) en udsteder af elektroniske penge som omhandlet i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/46/EF af 18. september 2000 om adgang til at optage og udøve virksomhed som udsteder af elektroniske penge og tilsyn med en sådan virksomhed.

Det gøres for det første klart, at der ved kriminel handling forstås enhver form for kriminel deltagelse i en alvorlig lovovertrædelse. Der tages med denne affattelse sigte på at udelukke uforsætlig eller uskyldig deltagelse fra direktivets anvendelsesområde. Derefter fastlægges det, hvilke lovovertrædelser der skal betragtes som alvorlige i henhold til direktivet, og der gives endelig som foreslået af Kommissionen medlemsstaterne mulighed for at udvide anvendelsesområdet i den nationale lovgivning ved at definere en hvilken som helst anden lovovertrædelse som en kriminel handling med henblik på direktivet.

Alvorlige lovovertrædelser defineres i fem led:

- første led svarer bortset fra mindre ændringer i affattelsen til Kommissionens forslag og omfatter narkotikarelaterede overtrædelser
- andet led dækker deltagelse i organiseret kriminalitet som foreslået af Kommissionen, men med en mere præcis affattelse, der er baseret på kriminelle organisationers handlinger som defineret i den fælles aktion af 21. december 1998 om at gøre det strafbart at deltage i en kriminel organisation i Den Europæiske Unions medlemsstater (98/733/RIA), som er vedtaget inden for rammerne af tredje søjle. Den fælles holdning giver således en mere præcis definition af organiseret kriminalitet end den, som Kommissionen foreslår, hvilket er hensigten med Europa-Parlamentets ændring 12. Rådet har dog ikke fundet det hensigtsmæssigt at udarbejde en definition af »organiseret kriminalitet« i dette direktiv, der vedtages inden for første søjle. Den fælles holdning tager således hensyn til ånden i Europa-Parlamentets ændring 12
- tredje led dækker svig (bestikkelse behandles i fjerde led, jf. nedenfor) som defineret i artikel 1, stk. 1, og artikel 2 i konventionen om beskyttelse af De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser. Affattelsen skal give en mere præcis definition end den, som Kommissionen foreslår. Denne tekst er affattet anderledes end teksten i Europa-Parlamentets ændring 13, men når den læses sammen med fjerde led, som dækker bestikkelse, er den fælles holdning stort set i overensstemmelse med holdningen i Europa-Parlamentets ændring 13
- fjerde led dækker (...) bestikkelse, uanset om den er til skade for De Europæiske Fællesskabers finansielle interesser, og er indsat særskilt for at understrege, hvor alvorlig denne lovovertrædelse er
- femte led skal dække alle alvorlige lovovertrædelser, der kan give betydeligt udbytte. For at blive betragtet som alvorlig i denne forbindelse skal en lovovertrædelse medføre en streng frihedsstraf efter medlemsstatens straffelovgivning. Rådet har fundet det hensigtsmæssigt på dette stadium at give medlemsstaterne en vis grad af fleksibilitet i forbindelse med gennemførelsen af denne bestemmelse og vurderingen af, hvad en streng frihedsstraf er. Kommissionen opfordres dog til inden tre år fra ikrafttrædelsen at fremsætte forslag til ændring af direktiv 91/308/EØF for at tilnærme denne definition til definitionen af alvorlige strafbare handlinger i den fælles aktion af 3. december 1998 (98/699/RIA). Denne definition definerer alvorlige lovovertrædelser mere præcist for så vidt angår varigheden af den frihedsstraf, som en person, der erklæres skyldig i lovovertrædelsen, kan idømmes.

Artikel 1, litra F), er blevet ændret for at gøre det klart, at genstanden for tilsynet er de aktiviteter, der finder sted, og ikke de institutter og personer, der er omfattet af direktivet. Det gøres i betragtning 18 klart, at denne bestemmelse ikke må fortolkes således, at den pålægger medlemsstaterne pligt til at oprette nye myndigheder eller tildele eksisterende myndigheder nye ansvarsområder, og at advokatsamfund og andre selvregulerende organer for selvstændige ikke hører ind under betegnelsen »kompetente myndigheder«. Den fælles holdning indeholder derfor ikke Europa-Parlamentets ændring 14.

I artikel 2a er omfanget af de institutter og personer, som direktivet omfatter, blevet ændret:

- I nr. 3 er der blevet tilføjet en ny kategori, »skatterådgivere«, under hensyn til første del af Europa-Parlamentets ændring 16. Den fælles holdning bevarer dog den af Kommissionen foreslåede struktur, hvor erhverv, der arbejder med regnskabs- og skatterådgivning, er adskilt fra de juridiske erhverv, og indeholder derfor ikke Europa-Parlamentets ændring 15.

- Nr. 5 er blevet ændret, således at det dækker advokater, når de varetager to funktioner:
 - den første funktion dækker ydelse af bistand (...) ved planlægningen eller udførelsen af transaktioner for deres klienter i forbindelse med en række specificerede aktivitetskategorier. De specificerede kategorier er stort set identiske med dem, som Kommissionens foreslår, med den undtagelse at der er tilføjet en ny kategori, nemlig tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af selskaber
 - den anden funktion dækker gennemførelse af en hvilken som helst finansiel transaktion eller transaktion vedrørende fast ejendom på deres klients vegne og for dennes regning.

Anvendelsesområdet er således snævrere for bistands- og rådgivningsfunktionen end for gennemførelsesfunktionen. Den fælles holdning udelukker ikke juridisk rådgivning i forbindelse med retssager fra direktivets anvendelsesområde. Dette aspekt er dækket i artikel 6, stk. 3, hvor medlemsstaterne har mulighed for at udelukke oplysninger, de har fået i forbindelse med en retssag eller i forbindelse med, at de vurderer deres klients juridiske stilling, fra direktivets oplysningspligt (jf. nedenfor). Den fælles holdning indeholder således ikke en del af Europa-Parlamentets ændring 16.

- I nr. 6, som vedrører forhandlere af genstande af høj værdi, er anvendelsesområdet blevet indsnævret, således at det kun dækker de tilfælde, hvor hvidvaskning er mest sandsynlig, for at undgå at pålægge forhandlerne unødige administrative byrder. Det er således blevet tilføjet til den af Kommissionen foreslåede tekst, at direktivets forpligtelser kun finder anvendelse, når forhandlere betales kontant og med et beløb på 15 000 EUR eller derover. Den fælles holdning indeholder ikke Europa-Parlamentets ændring 17, 18 og 19.
- Nr. 7 i Kommissionens forslag er udgået, da det betragtes som overflødigt.
- Nr. 1, 2, 4 og 7 (nr. 8 i Kommissionens forslag) er uændrede i forhold til Kommissionens forslag. Den fælles holdning indeholder ikke Europa-Parlamentets ændring 20, da Rådet finder det uhensigtsmæssigt at udvide direktivets anvendelsesområde til de embedsmænd, der er nævnt i ændring 20.

Artikel 3, stk. 1 og 2, i den fælles holdning, ifølge hvilke alle de af direktivet omfattede institutter og personer er underlagt kravene i disse bestemmelser, er uændret i forhold til Kommissionens forslag. Rådet mener, at bestemmelse af affattelse er tilstrækkelig smidig til, at det undgås at pålægge kommercielle aktiviteter unødige byrder. For eksempel vil en ejendomsmægler i henhold til direktivet ikke være forpligtet til at kræve legitimation af en person, som blot forhører sig om muligheden for at leje en lejlighed eller et hus til at bo i, når der ikke er nogen grund til at mistænke ham for pengehvidvaskning. Den fælles holdning indeholder således ikke Europa-Parlamentets ændring 21 og 22.

Bilag med legitimationskrav til kunder i finansielle transaktioner uden direkte kontakt og henvisningen hertil i artikel 3, stk. 2, andet afsnit, i Kommissionens forslag er udgået. Disse krav findes nu i et nyt artikel 3, stk. 10 (jf. nedenfor). Ved at lade bilaget udgå indeholder den fælles holdning Europa-Parlamentets ændring 33.

Den fælles holdning ændrer ikke artikel 3, stk. 3 og 4, som foreslået af Kommissionen, og som er identiske med det eksisterende 1991-direktiv, og Europa-Parlamentets ændring 24 er således ikke medtaget i den fælles holdning.

Bestemmelserne om kasinoer findes i et nyt artikel 3, stk. 5. Denne bestemmelse er en kombination af Kommissionens forslag og Europa-Parlamentets ændring 25. Teksten gør det klart, at der kræves legitimation, når kasinokunder træder ind i et kasino eller betaler kontant ved køb af spillejetoner til en værdi af 2 500 EUR eller derover eller bytter spillejetoner med en kasinocheck af en sådan værdi. Den fælles holdning indeholder således substansen af Europa-Parlamentets ændring 25.

Artikel 3, stk. 6 og 7, (artikel 3, stk. 5 og 6, i Kommissionens forslag) er uændrede i forhold til Kommissionens forslag.

Artikel 3, stk. 8, (artikel 3, stk. 7, i Kommissionens forslag) udvider undtagelsen fra legitimationskravene til også at omfatte et kredit- eller finansieringsinstitut beliggende i et tredjeland, der efter de relevante medlemsstaters opfattelse stiller krav svarende til, hvad der følger af direktivet. Rådet mener, at det vil gøre teksten uacceptabelt usmidig og gøre det vanskeligt at tage hensyn til den fremtidige udvikling, hvis der indsættes en detaljeret beskrivelse af de krav, som tredjelande skal stille i denne forbindelse. Det noteres dog, at Rådet mener, at medlemsstaternes måde at anvende denne bestemmelse på kan drøftes i det kontaktudvalg, der blev nedsat ved 1991-direktivet, for at undgå forskelle i anvendelsen.

Artikel 3, stk. 9, (artikel 3, stk. 8, i Kommissionens forslag) er uændret i forhold til Kommissionens forslag.

Den nye bestemmelse i artikel 3, stk. 10, erstatter de krav, der oprindeligt fandtes i bilaget til Kommissionens forslag. Bestemmelsen nævner formålet hermed, nemlig at de af direktivet omfattede institutter og personer skal træffe sådanne specifikke, relevante foranstaltninger, som er nødvendige for at råde bod på den øgede risiko for hvidvaskning af penge, der opstår i forbindelse med »transaktioner uden direkte kontakt«. Der gives eksempler på, hvad sådanne foranstaltninger kan bestå i, f.eks. at den første betaling i forbindelse med transaktionerne foretages via en konto åbnet i kundens navn i et kreditinstitut, der er omfattet af direktivet; det samme foreslås i Europa-Parlamentets ændring 23. Rådet mener, at affattelsen i den fælles holdning bedst sikrer den nødvendige smidighed og gør det muligt for myndighederne samt de berørte institutter og personer at tage hensyn til den fremtidige udvikling inden for elektroniske finansielle tjenesteydelser, f.eks. elektroniske signaturer. Som foreslået af Europa-Parlamentet i ændring 23 fastsættes det, at de interne kontrolprocedurer, der er fastsat i artikel 11, stk. 1, bør tage særlig højde for disse foranstaltninger. Den fælles holdning indeholder således delvis Europa-Parlamentets ændring 23.

Den fælles holdning indeholder med en lidt anden ordlyd de tekniske ændringer i artikel 4, 5, 8 og 10 i Kommissionens forslag. Den fælles holdning indeholder således ikke Europa-Parlamentets ændring 28.

Artikel 6, stk. 3, er blevet ændret i forhold til Kommissionens forslag. Der er foretaget mindre ændringer i affattelsen af første afsnit for at gøre teksten klarere.

Rækkevidden af andet afsnit, som giver medlemsstaterne mulighed for at undtage visse erhverv fra oplysningspligten i artikel 6, stk. 1, er blevet udvidet. Bestemmelsen omfatter nu revisorer, eksterne regnskabssagkyndige og skatterådgivere af de årsager, som er angivet i betragtning 19. Bestemmelsen omfatter også oplysninger, der er modtaget ikke blot i forbindelse med en retssag, men også i forbindelse med vurdering af en klients retsstilling. Endelig er der foretaget en række ændringer i affattelsen for at gøre det klart, at bestemmelsen vedrører alle aspekter af retssager. Det sidste punktum i andet afsnit i Kommissionens forslag, der indeholder en undtagelse fra valgmuligheden, er udgået som foreslået af Europa-Parlamentet i ændring 26. Den fælles holdning indeholder således delvis Europa-Parlamentets ændring 26.

Artikel 6, stk. 4, forbliver uændret i forhold til Kommissionens forslag, som igen er uændret i forhold til sidste punktum i artikel 6 i det gældende 1991-direktiv. Den fælles holdning indeholder således ikke Europa-Parlamentets ændring 27.

Artikel 7 og 9 er uændrede i forhold til Kommissionens forslag bortset fra en mindre teknisk ændring i affattelsen af artikel 9. Den fælles holdning indeholder derfor ikke Europa-Parlamentets ændring 29.

Artikel 11 er ændret i forhold til Kommissionens forslag. Rækken af personer og institutioner, som er omfattet af bestemmelsen, er uændret, men den fælles holdning tilføjer et punktum, der gør det klart,

hvem forpligtelsen i artikel 11, stk. 1, første afsnit, gælder for. Den fælles holdning indeholder også et nyt stk. 2 som foreslået af Europa-Parlamentet. Den fælles holdning indeholder således delvis Europa-Parlamentets ændring 30.

Rådet har valgt at bevare artikel 12 i samme form som i 1991-direktivet og kun foretage en teknisk ændring, der er nødvendig på grund af udvidelsen af direktivets anvendelsesområde. Rådet mener, at spørgsmål vedrørende udveksling af oplysninger og samarbejde mellem Kommissionen (OLAF) og de nationale myndigheder ikke bør behandles i dette direktiv og har opfordret Kommissionen til at forelægge et nyt forslag vedrørende disse spørgsmål. Den fælles holdning indeholder derfor ikke Europa-Parlamentets ændring 31 og 32.

Betragtningerne er blevet tilpasset som følge af de ændringer, der er foretaget i Kommissionens forslag og for at overholde retningslinje 10 i den interinstitutionelle aftale af 22. december 1998 om fælles retningslinjer for EF-lovgivningens affattelse (EFT C 73 af 17.3.1999, s. 1). Betragtningerne indeholder Europa-Parlamentets ændring 3 og 34, mens ændring 1, 41, 4, 5, 7, 45 og 35 ikke er medtaget.

IV. KONKLUSION

Rådet mener, at alle de ændringer, der er foretaget i Kommissionens forslag, er i fuld overensstemmelse med direktivets formål. Hvor den fælles holdning ændrer Kommissionens forslag, sker dette for at udvide direktivets anvendelsesområde og således gøre det mere effektivt, idet der tages hensyn til behovet for at sikre, at enkeltpersoners ret til retligt forsvar eller repræsentation eller at få deres juridiske stilling vurderet ikke anfægtes. Rådet mener, at det således ændrede direktiv vil udgøre et vigtigt redskab til bekæmpelse af hvidvaskning af penge.
